EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 11.3.2022.
COM(2022) 100 final

2022/0070 (NLE)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o utvrđivanju pravila za ostvarivanje prava Zajednice u provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Sporazumom o trgovini i suradnji između Unije i Ujedinjene Kraljevine („Sporazum o trgovini i suradnji”)[1] predviđeno je da stranke, u skladu s uvjetima koji su u njemu utvrđeni, mogu donijeti određene jednostrane mjere.

Kad je riječ o pitanjima obuhvaćenima Ugovorom o Euratomu, Europska zajednica za atomsku energiju („Zajednica”) može donijeti jednostrane mjere u slučajevima i pod uvjetima utvrđenima u člancima 718. i 719. Sporazuma o trgovini i suradnji, bez prethodne primjene mehanizma za rješavanje sporova. Dotične jednostrane mjere odnose se na djelomičnu ili potpunu suspenziju sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine u programima Unije te na njezin djelomični ili potpuni prekid.

Vijeće je u svojoj odluci o sklapanju Sporazuma o trgovini i suradnji ovlastilo Komisiju da u ime Unije donosi navedene mjere u pogledu pitanja obuhvaćenih Ugovorom o funkcioniranju Europske unije[2] i „dok poseban zakonodavni akt kojim se uređuje donošenje mjera” na temelju tog sporazuma ne bude donesen.

Komisija i Vijeće postigli su dogovor i o zajedničkoj izjavi, objavljenoj u vrijeme sklapanja Sporazuma o trgovini i suradnji, u kojoj se navodi da će, „ne dovodeći u pitanje svoje pravo na inicijativu na temelju Ugovorâ, Komisija nastojati predložiti navedeni posebni zakonodavni akt najkasnije do 31. ožujka 2022.”[3].

Ovim zakonodavnim prijedlogom ispunjava se ta politička obveza u pogledu pitanja obuhvaćenih Ugovorom o Euratomu, odnosno pridruživanja Ujedinjene Kraljevine programu Euratoma za istraživanje i osposobljavanje i Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije, koja su uređena dijelom petim Sporazuma o trgovini i suradnji (Sudjelovanje u programima Unije, dobro financijsko upravljanje i financijske odredbe). Predloženom uredbom stoga se osigurava da Zajednica može pravodobno i učinkovito djelovati kako bi zaštitila svoje interese u provedbi i izvršenju Sporazuma o trgovini i suradnji. Predloženom uredbom Komisija se ovlašćuje za donošenje prethodno navedenih mjera i prema potrebi za njihovu suspenziju i stavljanje izvan snage putem provedbenih akata.

---

[1] Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane („Sporazum o trgovini i suradnji”). Sporazum je sklopljen, u pogledu pitanja obuhvaćenih Ugovorom o Euratomu, u skladu s Odlukom Komisije (Euratom) 2020/2255 od 29. prosinca 2020. o sklapanju, od strane Europske komisije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Vlade Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Europske zajednice za atomsku energiju o suradnji u području sigurne i miroljubive uporabe nuklearne energije te o sklapanju, od strane Europske komisije, u ime Europske zajednice za atomsku energiju, i privremenoj primjeni Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane (SL L 445, 31.12.2020., str. 2.). Sporazum se privremeno primjenjivao od 1. siječnja 2021., a stupio je na snagu 1. svibnja 2021.

[2] Odluka Vijeća (EU) 2021/689 od 29. travnja 2021. o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane te Sporazuma između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u vezi sa sigurnosnim postupcima za razmjenu i zaštitu klasificiranih podataka, SL L 149, 30.4.2021., str. 2.

[3] Izjava Komisije i Vijeća o praćenju i provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji, stavak 3.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Odredbe politike kojima se uređuju povlačenje države članice iz Zajednice i partnerstvo Zajednice s bivšom državom članicom nemaju presedana.

Predložena uredba je *lex specialis* u odnosu na druge odredbe prava Zajednice utoliko što se tim odredbama uređuje isti predmet.

Istodobno kad i Sporazum o trgovini i suradnji sklopljen je Sporazum između Vlade Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Europske zajednice za atomsku energiju o suradnji u području sigurne i miroljubive uporabe nuklearne energije[4].

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Zasebnim zakonodavnim prijedlogom uređuje se, među ostalim, donošenje jednostranih mjera i mjera izvršenja u području Unijinih programa za istraživanje i razvoj.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravne osnove su odredbe Ugovora o Euratomu kojima se uređuju područja u kojima će možda biti potrebno donijeti jednostrane mjere, odnosno članci 7., 47. i 48. u vezi s člankom 106.a, kojim se članak 291. Ugovora o funkcioniranju Europske unije proglašava primjenjivim na Ugovor o Euratomu.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Nije primjenjivo

- **Proporcionalnost**

U mjeri u kojoj su prava Zajednice koja se trebaju ostvariti utvrđena u Sporazumu o trgovini i suradnji, predložene mjere ne prelaze ono što je nužno za postizanje cilja osiguravanja brzog i učinkovitog ostvarivanja tih prava. Nadalje, uvjeti koji se u skladu sa Sporazumom primjenjuju na donošenje jednostranih mjera osiguravaju da te mjere budu ograničene na ono što je nužno za postizanje određenih svrha utvrđenih u tim sporazumima.

- **Odabir instrumenta**

Uredba je oblik koji najbolje odgovara cilju koji se nastoji ostvariti, a to je utvrđivanje općih načela i jedinstvenih uvjeta za ostvarivanje prava dostupnih Zajednici u provedbi i izvršenju Sporazuma o trgovini i suradnji.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

Riječ je o postupovnoj i institucionalnoj inicijativi.

[4] Sporazum sklopljen na temelju Odluke Komisije (Euratom) 2020/2255.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo

- **Procjena učinka**

Procjene učinka nisu provedene zbog sljedećih razloga:

1. Komisija ne raspolaže nikakvim opcijama politike jer: (a) predviđenim prijedlogom uređuje se način na koji se mjere koje su već dogovorene u međunarodnom sporazumu poduzimaju u Zajednici bez prostora za varijacije i (b) Komisija se obvezala Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti prijedlog tog zakonodavnog akta do određenog datuma.
2. Zbog postupovne prirode akta, ne očekuju se učinci koji bi se mogli izravno utvrditi.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo

- **Temeljna prava**

Mjere donesene na temelju predložene uredbe bile bi zakonito djelovanje Zajednice u skladu s Poveljom o temeljnim pravima. To je zato što bi se te mjere poduzimale u skladu sa zahtjevima da mjere poduzimaju nadležna tijela na temelju odgovarajuće pravne osnove radi postizanja legitimnog cilja, odnosno ostvarivanja prava Unije na temelju prethodno navedenih sporazuma, i u skladu s načelom proporcionalnosti.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije primjenjivo

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Preispitivanje provedbe predložene uredbe predviđeno je u roku od pet godina od njezina stupanja na snagu. To je razdoblje u skladu sa zajedničkim preispitivanjem obiju stranaka Sporazuma o trgovini i suradnji, koje je predviđeno u članku 776. tog sporazuma.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U članku 1. utvrđuje se predmet predložene uredbe, odnosno utvrđivanje pravila i postupaka za osiguranje učinkovitog i pravodobnog ostvarivanja prava Zajednice u izvršenju i provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji.

Ta se prava mogu ostvarivati jednostranim mjerama definiranima u drugom stavku tog članka, u skladu s pravilima utvrđenima u članku 2. i postupkom odbora utvrđenim u članku 3.

Konačno, člankom 5. predviđa se da Komisija preispita ovu Uredbu u roku od pet godina od njezina stupanja na snagu kako bi se utvrdilo je li i dalje svrsishodna.

2022/0070 (NLE)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o utvrđivanju pravila za ostvarivanje prava Zajednice u provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegove članke 7., 47. i 48. u vezi s člankom 106.a,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon savjetovanja sa Znanstvenim i tehničkim odborom,

(1) Komisija je 29. prosinca 2020. u ime Europske zajednice za atomsku energiju („Zajednica”) sklopila Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane[5] („Sporazum o trgovini i suradnji”). Sporazum o trgovini i suradnji privremeno se primjenjivao od 1. siječnja 2021., a na snagu je stupio 1. svibnja 2021. Sporazum o trgovini i suradnji obuhvaća pitanja u nadležnosti Zajednice, odnosno pridruživanje programu Euratoma za istraživanje i osposobljavanje i Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije, koja su uređena dijelom petim Sporazuma o trgovini i suradnji (Sudjelovanje u programima Unije, dobro financijsko upravljanje i financijske odredbe).

(2) Sporazumom o trgovini i suradnji predviđa se da stranke mogu donijeti jednostrane mjere, osobito u pogledu suspenzije određenih obveza na temelju Sporazuma, u posebnim slučajevima i uz primjenu uvjeta i postupaka koji su u njemu utvrđeni. Kad je riječ o pitanjima obuhvaćenima Ugovorom o Euratomu, Zajednica može donijeti jednostrane mjere u slučajevima i pod uvjetima utvrđenima u člancima 718. i 719. Sporazuma o trgovini i suradnji. Dotične jednostrane mjere odnose se na djelomičnu ili potpunu suspenziju sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine u programima Unije te na njezin djelomični ili potpuni prekid.

(3) Nastane li potreba za zaštitom njezinih interesa u provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji, Zajednica bi trebala moći na odgovarajući način, brzo, proporcionalno, učinkovito i fleksibilno iskoristiti instrumente koji su joj na raspolaganju te u to u potpunosti uključiti države članice. Stoga je potrebno utvrditi pravila i postupke kojima se uređuje donošenje jednostranih mjera pri ostvarivanju prava Zajednice na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji.

(4) Jednostrane mjere trebale bi biti ograničene na ono što je nužno za postizanje njihove svrhe, uzimajući u obzir stvarnu ili potencijalnu štetu interesima Zajednice koja proizlazi iz dotičnog slučaja. Trebale bi ispunjavati uvjete utvrđene u člancima 718. i 719. Sporazuma o trgovini i suradnji.

[5] SL L 149, 30.4.2021., str. 10.

(5) Pravila i postupci utvrđeni u ovoj Uredbi trebali bi biti *lex specialis* u odnosu na sve odredbe prava Zajednice kojima se uređuje isti predmet.

(6) Kako bi se osigurala trajna svrsishodnost ove Uredbe, Komisija bi u roku od pet godina od njezina stupanja na snagu trebala preispitati njezino područje primjene i provedbu te o svojim nalazima izvijestiti Vijeće i Europski parlament.

(7) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, a posebno brzo, učinkovito i fleksibilno ostvarivanje odgovarajućih prava Zajednice na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje jednostranih mjera i za provedbu tih mjera prema potrebi u unutarnjem pravnom poretku Zajednice. Te bi se ovlasti trebale proširiti i na izmjenu, suspenziju ili stavljanje izvan snage donesenih mjera. Trebale bi se izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[6]. S obzirom na to da predviđene mjere obuhvaćaju donošenje akata općeg područja primjene, pri donošenju tih mjera trebalo bi primijeniti postupak ispitivanja. Komisija bi trebala donositi odmah primjenjive provedbene akte kada, u opravdanim slučajevima, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi radi odgovarajuće zaštite interesa Zajednice.

(8) Provedeno je dobrovoljno savjetovanje s Europskim parlamentom te je on dao mišljenje[7],

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.
Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila i postupci za učinkovito i pravodobno ostvarivanje prava Zajednice u provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane („Sporazum o trgovini i suradnji").

2. Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće mjere koje je Zajednica donijela na temelju članaka 718. i 719. Sporazuma o trgovini i suradnji:

(a) suspenziju primjene Protokola I. uz Sporazum o trgovini i suradnji u vezi s jednim ili više programa ili aktivnosti Zajednice, ili iznimno njihovim dijelovima;

(b) prestanak primjene Protokola I. uz Sporazum o trgovini i suradnji u vezi s jednim ili više programa ili aktivnosti Zajednice, ili iznimno njihovim dijelovima.

Članak 2.
Ostvarivanje prava Zajednice

1. Neovisno o bilo kojim odredbama prava Zajednice donesenima na temelju članaka 7., 47. i 48. Ugovora o Euratomu, Komisija je ovlaštena donositi mjere iz članka 1. stavka 2. ove Uredbe te mjere provoditi putem provedbenih akata.

2. Komisija je ovlaštena izmijeniti ili staviti izvan snage mjere iz članka 1. stavka 2. točke (a) putem provedbenih akata.

---

6 Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

7 […]

3. Ako jednu ili više država članica posebno zabrinjava znatna promjena uvjeta iz članka 718. stavka 1. točaka od (a) do (c) Sporazuma o trgovini i suradnji, ta ili te države članice mogu od Komisije zatražiti suspenziju sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine u dotičnom programu ili programima Zajednice u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Ako Komisija na takav zahtjev ne odgovori potvrdno, o razlozima za to pravodobno obavješćuje Vijeće.

4. Provedbeni akti iz stavaka 1. i 2. ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 3. stavka 2.

5. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga, Komisija u skladu s postupkom iz članka 3. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.

Članak 3.
Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor Ujedinjene Kraljevine. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 4.
Preispitivanje

Komisija je do [Ured za publikacije: unijeti datum koji nastupa pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe] dužna podnijeti izvješće Vijeću i Europskom parlamentu o primjeni ove Uredbe.

Članak 5.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik